

111УДК 378.147:811.111 (045)

СУЧАСНИЙ СТАН НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ АУДІЮВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Мартиненко О. Є.

Київський національний лінгвістичний університет

Анотація. У статті розглядається сучасний стан навчання майбутніх перекладачів аудіювання англійською мовою. Представлено структуру дослідження й докладно описано результати проведеного тестування та анкетного опитування з аудіювання студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Проаналізовано навчальні програми чотирьох вищих навчальних закладів і практично перевірено відповідність визначеної програмою рівня сформованості мовленнєвої компетентності в аудіюванні майбутніх перекладачів англійської мови заочної форми навчання реальному рівню володіння вміннями та технікою аудіювання студентів. За результатами проведеного анкетного опитування визначено труднощі, з якими студенти найчастіше стикаються під час аудіювання англійською мовою в аудиторних умовах, серед яких: швидкий темп повідомлення, що звучить, наявність великої кількості незнайомих лексичних одиниць та особливості вимови доповідачів. Серед типів аудіотекстів, які студентам сприймати найважче, визначено інтерв'ю, лекції, оголошення і новини. Запропоновано шляхи розвитку вмінь аудіювання та підвищення рівня знань і мотивації студентів заочної форми у навчанні аудіювання.

Ключові слова: англійська компетентність в аудіюванні, майбутні перекладачі, заочна форма навчання, анкетне опитування, тестування.

Мартыненко Е. Е. Киевский национальный лингвистический университет
Современное состояние обучения будущих переводчиков аудированию на английском языке

Аннотация. В статье рассматривается современное состояние обучения аудирования будущих переводчиков на английском языке. Представлена структура исследования, а также детально описаны результаты проведенного тестирования и анкетного опроса по аудированию студентов и преподавателей высших учебных заведений. Проанализированы учебные программы четырех высших учебных заведений и проверено на практике соответствие определенного программой уровня сформированности речевой компетентности в аудировании будущих переводчиков английского языка заочной формы обучения реальному уровню владения умениями и техникой аудирования студентов. На основе результатов проведенного анкетного опроса определены трудности, с которыми студенты чаще всего сталкиваются во время аудирования в условиях аудиторных занятий, среди которых быстрый темп аудиосообщения, наличие большого количества незнакомых лексических единиц и особенности произношения докладчиков. Среди типов аудиотекстов, которые вызывают у студентов наибольшие сложности при восприятии, названы интервью, лекции, объявления и новости. Предложены пути развития умений аудирования, повышения уровня знаний и мотивации студентов заочной формы в обучении аудированию.

Ключевые слова: англоязычная компетентность в аудировании, будущие переводчики, заочная форма обучения, анкетный опрос, тестирование.

Martynenko O. Kyiv National Linguistic University
The Current State of Teaching Future Interpreters Listening Comprehension in English

Abstract. Introduction. Due to the current integration of Ukraine into European society the number of professional interpreters has increased. Formation of listening comprehension competence in English of future interpreters requires high concentration of attention and exceptional mental activity. **Purpose.** To analyze the actuality of the audition issue for future interpreters and research scientific works related to teaching listening comprehension, to define the structure of the research, and to display the results of listening comprehension testing of the second-year

students' listening skills, which was conducted at four universities: The National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute", Ivan Franko Zhytomyr State University, Kyiv National Linguistic University, Chernivtsi National University. **Methods.** Testing was used to assess the future interpreters' listening comprehension skills. Surveys on the students' listening comprehension skills were carried out among the second-year students and teachers of the four mentioned above universities. **Results.** The calculated average coefficient of the testing group by V. P. Bepalko, which is 0,48 in comparison with the standard 0,7, proves that the listening comprehension level in English of the group is insufficient. The results of the surveys on the students' listening comprehension skills taken among the second-year students show that they have little practice on listening comprehension techniques and consider lectures, interviews and news as the most difficult audio messages to perceive. The comparative tables and graphs demonstrate the difference and similarity of the students' and the teachers' opinions on the university listening comprehension process. The analyzed peculiarities of the current specific listening requirements to the second-year students of the four universities' syllabi prove the necessity of increasing the number of practical hours given to future correspondence education interpreters. Among the listening comprehension difficulties the students undergo are high speed of the audio messages, a considerable amount of new vocabulary, and peculiarities of the speakers. Interviews, lectures, announcements and the news are the most complicated types of audio texts. **Conclusion.** Scientific research has shown that the current state of teaching future interpreters listening comprehension in English is insufficient. For motivational and inspirational purposes, necessary for the further development of their successful listening comprehension techniques and skills, future correspondence education interpreters need to communicate to native speakers, read English books in original, visit specialized audio sites more often.

Keywords: English language competence in audition, future interpreters, correspondence education, survey, testing.

Постановка проблеми. З огляду на прагнення України до інтеграції в європейський освітній простір зростає потреба в усних перекладачах, професійна діяльність яких відбувається у слуховому середовищі та передбачає сприйняття повідомлення, що звучить, і його подальше відтворення [4]. Проте усне повідомлення навіть рідною мовою не завжди сприймається у повному обсязі, оскільки потребує високої концентрації уваги та певних розумових операцій – обробки інформації, інтерпретації, оцінки, реакції на нього та тлумачення. Відповідно, у майбутніх перекладачів заочної форми навчання англомовна компетентність в аудіюванні формується з певними труднощами, що також спричинено і недостатньою увагою до розвитку цієї компетентності з боку вищих навчальних закладів (ВНЗ). Тож **проблема** формування англомовної компетентності в аудіюванні (АКА) майбутніх перекладачів заочної форми навчання є актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчив, що питання методики навчання аудіювання майбутніх перекладачів розглядали різні науковці. Так, докладно висвітлено етапи формування фахової компетентності перекладача (Черноватий Л. М.), виокремлені принципи навчання та мовленнєві навички й уміння в аудіюванні, які мають сформуватися у майбутніх перекладачів (Корнаков П. К. "Five Principles and Five Skills for Training Interpreters"), розглянуті проблеми формування іншомовної аудитивної компетенції з метою навчання перекладу на слух (Ісаєва І. Ф., Сабанська Н. М.), розкриті фактори професійної підготовки перекладачів у контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів (Мартинюк О. В., Черноватий Л. М.), лінгвістичні засади усного двостороннього перекладу, практики перекладу і методики його викладання (Алікіна О. В., Латишев Л. К., Львович С. А., Максимов С. Є., Федоров О. В.), обґрунтовано трактовку внутрішнього мовлення як механізму мовно-мисленнєвої діяльності (Жинкін М. І.), здійснено психолінгвістичний аналіз породження та сприйняття мовлення (Леонт'єв О. О.), представлена лінгвопсихологічна трактовка аудіювання як мовленнєвої діяльності (Зимня І. О.).

Аналіз сучасних дисертаційних досліджень показує, що окремим аспектам методики формування у майбутніх перекладачів АКА приділяли увагу такі науковці: І. І. Халєєва (розглянуто методичні питання аудитивної підготовки перекладачів, розроблена нова теоретична

концепція навчання аудіювання іноземною мовою перекладачів), Р. І. Вікович (розроблено методику навчання студентів мовних спеціальностей аудіювання англomовних теленовін), Я. А. Крапчатова (розроблено методику організації само- і взаємоконтролю рівня сформованості АКА у майбутніх перекладачів), О. М. Колесова (розроблено методику розвитку аудитивних умінь студентів мовного вузу на матеріалі аутентичних радіопередач інформаційних жанрів у рамках інтегративного підходу). Водночас, незважаючи на значний інтерес до формування АКА, дослідження сучасного стану навчання аудіювання англійською мовою майбутніх перекладачів заочної форми навчання, які є значущими та необхідними для перспективи розвитку мовленнєвих умінь студентів, не проводилися і залишалися поза увагою науковців.

Мета статті полягає у висвітленні результатів аналізу сучасного стану навчання аудіювання англійською мовою майбутніх перекладачів заочної форми навчання.

Основні результати дослідження. Беззаперечно, що уміння аудіювати для майбутніх перекладачів є невід’ємною складовою професійної діяльності, оскільки передбачає одночасне сприйняття мовної форми і розуміння змісту повідомлення. Майбутні перекладачі другого року навчання перебувають на основному етапі формування мовленнєвої компетентності в аудіюванні тривалістю 2 – 2,5 роки, на кінець якого вони оволодівають рівнем мовлення С1 – С1.1 просунутий (досвідчений) користувач [2; 6, с. 146]. Метою цього етапу є зняття всіх обмежень для студентів з точки зору мовної та мовленнєвої складності оригінальних автентичних аудіотекстів, професійна тематика аудіювання яких є переважною частиною навчального матеріалу основного етапу. Рівень сформованості умінь аудіювання майбутніх перекладачів основного етапу передбачає сприймання на слух переважно автентичних аудіотекстів професійної тематики, а саме: новин, оголошень, інтерв’ю, коротких академічних розмов та описів. При темпі звучання 180 – 200 складів на хвилину студенти мають сприймати, уміти осмислити та розуміти не менше 60 – 80% лексичних одиниць інформації у межах комунікативних сфер, які визначені Програмою [7].

Отже, з метою практичної перевірки відповідності визначеного програмою рівня сформованості мовленнєвої компетентності в аудіюванні майбутніх перекладачів англійської мови [5; 9] реальному рівню володіння вміннями та технікою аудіювання, протягом 2014/2015 н.р. ми провели тестування рівня сформованості аудитивних умінь студентів та анкетне опитування серед студентів II курсу заочної форми навчання та викладачів у чотирьох вищих навчальних закладах України: Житомирському державному університеті імені Івана Франка, Київському національному лінгвістичному університеті, Національному технічному університеті України “Київський політехнічний інститут” та Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича. Процедуру проведеного тестування та анкетного опитування студентів та викладачів подано у табл. 1.

Таблиця 1

Структура тестування та анкетного опитування з аудіювання студентів та викладачів

Вид опитування	Мета	Кількість опитованих	Кількість запитань	ВНЗ
Тестування студентів	Перевірка рівня сформованості мовленнєвої компетентності в аудіюванні	95	30	- Житомирський державний університет імені Івана Франка; - Київський національний лінгвістичний університет; - Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут”; - Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Продовження табл. 1

Анкетне опитування студентів	Визначення ставлення щодо навчання аудіювання у ВНЗ	95	10	
Анкетне опитування викладачів	Визначення ставлення щодо викладання аудіювання у ВНЗ	50	6	

Загальна кількість учасників тестування рівня сформованості аудитивних умінь студентів – 95 студентів заочної форми навчання, яким було запропоновано 16 аудіофрагментів екзаменаційного матеріалу з аудіювання міжнародного іспиту FCE (First Certificate in English), створеного для кандидатів з просунутим рівнем володіння мовою (B2). Завдання тестування відповідали вимогам базових навчально-методичних матеріалів з дисципліни “Перша іноземна мова (англійська)” для студентів другого року навчання напряму підготовки “Філологія” (“Переклад”). Для перевірки вміння сприймати і розуміти інформацію на слух глобально, детально і вибірково було використано такі тестові завдання: множинний вибір (multiple choice), завдання на заповнення пропусків у тексті (gap filling) і множинне зіставлення (multiple matching).

Результати тестування майбутніх перекладачів II курсу заочної форми навчання показали, що найскладнішим для них було завдання на заповнення пропусків у тексті (gap filling) чи аудіювання із вилученням необхідної інформації [1, с. 53]. Доказом цього є той факт, що кількість правильних відповідей студентів, які виконували це завдання, в середньому складає 3 – 4 із 10 максимально правильних. Окрім того, виконуючи завдання на заповнення пропусків у тексті, лише 1 із 95 майбутніх перекладачів 2 курсу дав 9 правильних відповідей із 10.

Загалом студенти продемонстрували низький рівень сформованості аудитивних вмінь: тільки 1 студент показав майже 100% рівень знань, написавши 29 правильних відповідей із 30. Водночас 2 студенти продемонстрували занадто низький рівень, давши правильні відповіді лише на 2 запитання, що становить 6% від загальної кількості правильних відповідей (див. рис. 1).

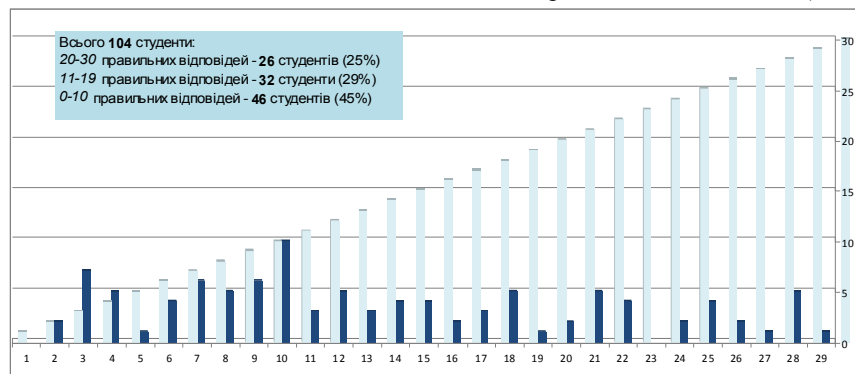

Рис. 1. Аналіз результатів тестування з аудіювання майбутніх перекладачів другого року навчання

Для визначення середньоарифметичного показника успішності за В. П. Беспальком всієї тестувальної групи спочатку визначимо загальну кількість правильних відповідей. Для цього помножимо загальну кількість запитань на загальну кількість студентів, які пройшли тестування. Отже, 30 (загальна кількість запитань) $\cdot 95$ (загальна кількість студентів, які пройшли тестування) $= 2850$ – така кількість правильних відповідей становить 100%. Під час тестування 95 студентів дали 1379 правильних відповідей. Відповідно до коефіцієнта навченості за В. П. Беспальком визначаємо середньоарифметичний показник успішності всієї тестувальної групи: $1379/2850 = 0,48$.

Зазначений результат, який виявився нижче 0,7, доводить, що рівень сформованості вмінь в аудіюванні англійською мовою майбутніх перекладачів II курсу заочної форми навчання недостатній. Це пояснюється низкою факторів, серед яких під час проведення дослідження ми виділили такі: відсутність уміння виділяти ключові слова, фрази та зосереджуватися на варіантах відповідей, невміння студентів ефективно використовувати час, виділений на ознайомлення із завданнями до тесту, систематичне відволікання від процесу аудіювання, спроба списати відповіді інших.

Ми схилиємося до думки, що вміння аудіювання студентів є результатом їх теоретичної і практичної університетської підготовки. З метою дослідження сучасного стану навчання аудіюванню майбутніх перекладачів англійської мови, зіставлення теоретичних положень навчальної програми [4] з реальними вимогами, що висувуються до студентів заочної форми навчання та подальшим внесенням змін до змісту навчання аудіювання, встановлення преференцій майбутніх перекладачів у навчанні аудіювання, підвищення якості підготовки перекладачів та удосконалення процесу навчання англійської мовної компетентності в аудіюванні протягом 2014/2015 н.р. ми провели анкетне опитування серед викладачів, які мають досвід викладання англійської мови на заочному відділенні, та майбутніх перекладачів англійської мови 2 курсу заочної форми навчання у чотирьох ВНЗ України (Житомирському державному університеті імені Івана Франка, Київському національному лінгвістичному університеті, Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут» та Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича).

Загальна кількість учасників анкетного опитування становить 50 викладачів і 95 студентів заочної форми навчання. Студентам було запропоновано 10 запитань, пов'язаних із навчанням аудіювання. За результатами анкетування 100% студентів-респондентів відповіли, що відчують брак практики аудіювання, проте 95% з них зауважили, що щодня вони не працюють над поліпшенням власних умінь у цьому виді мовленнєвої діяльності. Водночас 100% викладачів теж, як і студенти, погоджуються, що майбутнім перекладачам заочної форми навчання бракує практики аудіювання. Наслідком недостатнього вправлення в аудіюванні є невисокий рівень умінь аудіювання студентів, що підтверджується низькими результатами тестування з англійської мови, проведеного серед майбутніх перекладачів 2 року навчання.

Цікаво зазначити, що незважаючи на низькі показники тестування з аудіювання англійською мовою, 60% майбутніх перекладачів стверджують, що володіють технікою аудіювання та уміють працювати з матеріалом; такий же відсоток респондентів розуміє носіїв мови на 75% (див. рис. 2).

Рис. 2. Рівень володіння студентами технікою аудіювання

Однак лише 6% викладачів погодились, що їхні студенти володіють технікою аудіювання на 75% на противагу 48% викладачів, студенти яких уміють аудіювати на 25%.

Серед найскладніших для сприйняття аудіотекстів майбутні перекладачі назвали інтерв'ю, лекції, оголошення та новини, які характеризуються великою кількістю незнайомих лексичних одиниць (зокрема, діалектів, жаргонізмів, сленгу, ідіом), швидким темпом повідомлення, що звучить, та особливостями вимови доповідачів.

Під час навчання майбутніх перекладачів видів мовленнєвої діяльності науковці дійшли висновків, що у процесі усного перекладу саме аудіювання відіграє домінуючу роль [4], а спільною рисою розроблених методик для навчання іншомовного мовлення майбутніх перекладачів є першочергове навчання аудіювання й створення відповідного аудіосередовища під час навчання іноземних мов. Ми вирішили перевірити, наскільки думка студентів збігає із твердженням науковців і з'ясували, що, розставляючи у пріоритетній послідовності види іншомовних мовленнєвих компетентностей, необхідних усному перекладачу, 64 студенти (60%) віддали першу позицію компетентності в говорінні, на відміну від 30 студентів (28%), які вважають компетентність в аудіюванні першочерговою в їхній професійній діяльності (див. рис. 3).

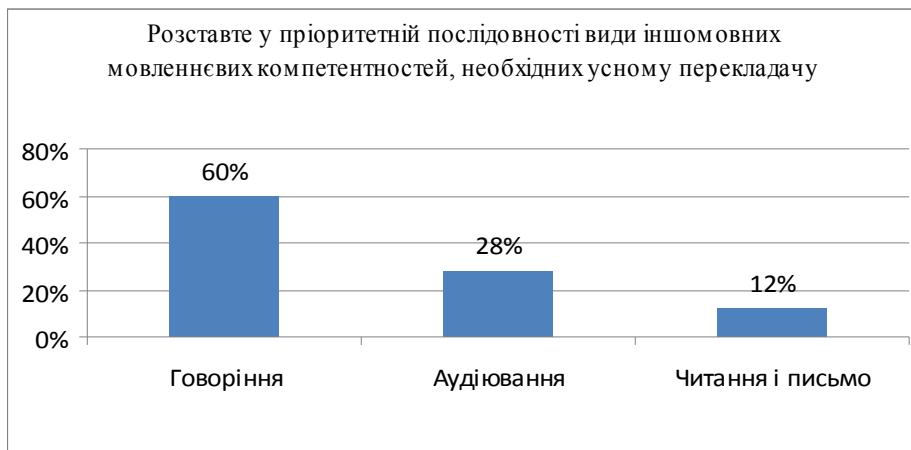

Рис. 3. Пріоритетна послідовність видів іншомовних мовленнєвих компетентностей необхідних усному перекладачу з точки зору студентів

Домінуюча позиція говоріння для усного перекладу з точки зору студентів свідчить про те, що майбутні перекладачі лише частково усвідомлюють роль кожного з видів мовленнєвих компетентностей у своїй професійній сфері і, відповідно, не спроможні практично оцінити важливість аудіювання як провідного виду мовленнєвої діяльності для усного перекладача.

Важливими для подальших досліджень також є відповіді майбутніх перекладачів стосовно регулярності виконання завдань на аудіювання на заняттях з практики мовлення в сесійно-екзаменаційний період. Із 95 опитаних студентів 13% відповіли, що виконують завдання на аудіювання на кожному занятті, 32% респондентів слухають записи на заняттях з практики мовлення 1 раз на тиждень, 37 студентів 33% – 1 раз за сесію, у той час як 22% студентів написали, що викладачі їм взагалі не пропонують прослуховувати аудіо записи під час сесії.

Порівнюючи точку зору опитаних студентів стосовно регулярності проведення аудіювання під час сесії із відповідями викладачів, які працюють на заочному відділенні, ми визначили, що 34% викладачів пропонують завдання з аудіювання студентам на кожному занятті, 40% викладачів проводять аудіювання 1 раз на тиждень, 14% викладачів готують аудіювання для майбутніх перекладачів 1 раз за сесію, а майже 11% викладачів взагалі не займаються розвитком умінь аудіювання студентів під час аудиторних занять у сесійно-екзаменаційний період (див. рис. 4).

Як часто на заняттях з практики мовлення Ви виконуєте завдання на аудіювання в сесійно-екзаменаційний період?

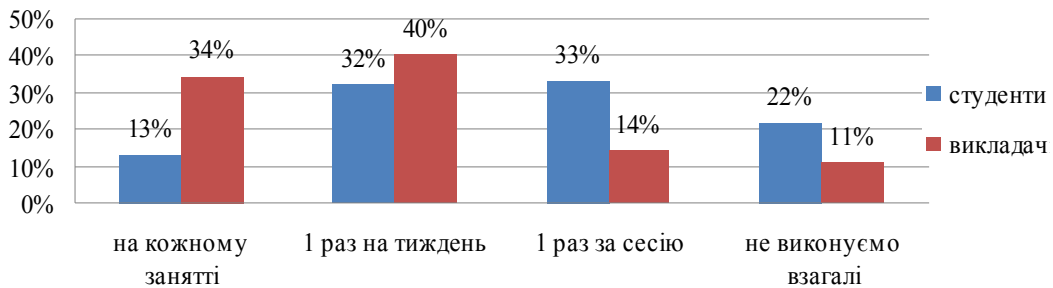

Рис. 4. Частота виконання завдань з аудіювання в сесійно-екзаменаційний період

Слідом за А. Л. Колягою ми погоджуємося, що із усіх технічних засобів навчання засоби інформаційних і комунікаційних технологій найефективніше впливають на сприйняття студентами аудіоінформації [3]. Таку точку зору майже одностайно розділили всі респонденти, як викладачі, так і студенти, погодившись, що використання інформаційних технологій у навчанні майбутніх перекладачів аудіювання англійською мовою в умовах заочної форми навчання є актуальним і підвищило б рівень умінь аудіювання майбутніх перекладачів.

Досліджуючи рівень сприйняття аудіоповідомлень студентами залежно від форми занять, ми визначили, що на думку 62% опитаних викладачів, студентам важче розуміти аудіотекст під час аудиторних занять, на противагу 38% опитаних викладачів, які вважають, що, під час позааудиторних занять сприйняття майбутніми перекладачами змісту аудіозаписів погіршується. Водночас 75% студентів відчують більший дискомфорт, виконуючи завдання на аудіювання в аудиторії на відміну від 25% тих, кому важче аудіювати у позааудиторному середовищі

(див. рис. 5).

Рис. 5. Рівень сприйняття аудіоповідомлення студентами залежно від умов навчання

Отже, з одного боку, можна зробити висновок, що під час аудиторних занять, на думку викладачів, студенти роблять більше помилок в аудіюванні через відволікання та недостатню концентрацію уваги на завданнях та процесі прослуховування. Хоча перебування викладача в аудиторії передбачає безпосередню допомогу студентам, а саме: зняття лексичних та граматичних труднощів, виконання завдань, які передують аудіюванню (pre-listening tasks), обговорення рекомендацій щодо техніки аудіювання. З іншого боку, здатність студентів краще сприймати і розуміти аудіотексти у позааудиторних умовах означає, що самостійне прослуховування є комфортнішим, а, отже, й ефективнішим для опитуваних. Проте результати анкетного

опитування, як викладачів, так і студентів, доводять, що під час аудиторних занять у студентів виникає удвічі-тричі більше труднощів, ніж під час прослуховування аудіо записів в позааудиторних умовах, де допомога викладача відсутня. Отже, викладачам потрібно працювати над розвитком у майбутніх перекладачів особистісних якостей і рис, особливо важливих для професії усного перекладача, таких як: уміння зосередитися на головному, сконцентруватися, перебуваючи у групі, серед інших людей, та не відволікатися на зовнішні подразники.

Аналізуючи основні недоліки аудиторного навчання аудіювання майбутніх перекладачів заочної форми навчання, як викладачі, так і студенти виділили таке:

- брак уваги до формування аудитивних навичок студентів (слухових, лексичних, грамагичних);
- нерегулярність виконання вправ з аудіювання;
- неможливість прослуховувати запис із бажаною кількістю пауз.

Окрім того, майже 17% студентів зазначили, що відчувають труднощі при аудіюванні та відволікаються від прослуховування через присутність в аудиторії інших студентів. Загалом, виділяючи пріоритетні позиції труднощів, з якими найчастіше стикаються студенти під час аудіювання англійською мовою, викладачі назвали швидкий темп повідомлення, що звучить, наявність великої кількості незнайомих лексичних одиниць та особливості вимови доповідачів. Вживання діалектів, жаргонізмів, сленгу, ідіом та недостатня кількість пред'явлень тексту також істотно впливають на розуміння майбутніми перекладачами аудіоповідомлень.

З метою пошуку шляхів мотивації, оптимізації та активізації аудитивних умінь студентів ми запропонували студентам і викладачам поділитися досвідом і описати методи, які допомагають їм у підвищенні власного рівня аудіювання. Майбутні перекладачі другого року навчання поділилися порадами і рекомендаціями стосовно шляхів розвитку вмінь аудіювання, серед яких: уважне систематичне прослуховування англомовних теленовин каналів BBC та CNN, перегляд серіалів, зокрема "Friends", "How I met your mother", фільмів різних жанрів із субтитрами, вивчення пісень англійською мовою, регулярне спілкування з носіями мови та в онлайн чаті Chatroulette, подорожі до англомовних країн, читання книжок мовою оригіналу, відвідування спеціалізованих сайтів, опрацювання аудіоматеріалів Oxford Exam Excellence, використання методики "тіньового повторювання". Також студенти пропонують створювати в університетах гуртки з аудіювання, підготовка в яких дасть змогу підвищувати їх рівень володіння іншомовною компетентністю в аудіюванні.

Під час анкетного опитування викладачі, які мають досвід викладання англійської мови на заочному відділенні, для розвитку вмінь аудіювання англійською мовою порадили студентам щодня переглядати, прослуховувати, аналізувати аудіо- та відеоматеріали з англомовних сайтів, зокрема www.breakingnewsenglish.com, також спілкуватися англійською мовою з носіями та друзями з інших країн, записувати своє мовлення на диктофон та прослуховувати запис, порівнюючи власну вимову з оригінальною, намагатися створювати модель мовного середовища, "deal with a language as a means of communication not as a subject".

Висновки і перспективи подальших розвідок. Результати проведеного нами тестування з аудіювання та анкетного опитування майбутніх перекладачів II курсу заочної форми навчання довели, що згідно з навчальним планом, акцент на збільшенні практики аудіювання для майбутніх перекладачів має відбуватися поступово, переходячи від паритетної комбінації оволодіння базовими умінями протягом перших двох років навчання до специфічної цілеспрямованої підготовки, оволодіння специфічними умінями протягом наступного – третього року навчання [4]. Відповідно, слідом за висновком І. І. Халєєвої [8] наше емпіричне дослідження доводить, що давати прослуховувати фонетично забарвлені тексти студентам рекомендовано лише з середини другого курсу, оскільки саме на цьому етапі лексичний запас майбутніх перекладачів зростає до 2500 – 3000 одиниць, а також удосконалюються мовленнєві навички й уміння аудіювання монологічного та діалогічного мовлення, що, безсумнівно, забезпечує більшу

вірогідність розуміння оригінальних текстів.

Однак необхідність збільшення практики аудіювання майбутніх перекладачів унеможливується вимогами навчальних планів ВНЗ. Результати аналізу кількості годин робочих програм навчальної дисципліни “Практичний курс основної іноземної мови” за напрямом підготовки “Філологія” освітньо-кваліфікаційного рівня “Бакалавр” п’яти вищих навчальних закладів України довели, що для студентів заочної форми навчання на практичні та семінарські заняття виділено занадто мало годин, наприклад: 3-й семестр – 26 год., 4-й семестр – 28 год. (Житомирський державний університет імені Івана Франка, кафедра англійської філології та перекладу імені Д. І. Квеселевича), 3-й семестр – 32 год., 4-й семестр – 40 год. (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, кафедра методики практики викладання іноземної мови). Проте на самостійну роботу у цих же ВНЗ виділяють: 3-й семестр – 140 год., 4-й семестр – 60 год. та 3-й семестр – 400 год., 4-й семестр – 392 год. відповідно [5]. Тому самостійна підготовка майбутніх перекладачів має бути досконально спланована і мати практичну спрямованість.

Таким чином, результати попереднього тестування студентів з аудіювання та анкетного опитування доводять, що процес підготовки висококваліфікованих перекладачів, зокрема заочної форми навчання, залишається на недостатньо якісному рівні і, таким чином, не відповідає реальним потребам ринку праці у різних країнах світу. Однією з причин низького рівня знань студентів є недостатня кількість аудиторного часу на заняттях з практики мовлення, що не дає змогу організувати прослуховування великого за обсягом матеріалу та його подальшого обговорення на заняттях. Тобто брак аудиторних годин, виділених для студентів заочної форми навчання, унеможливує якісну підготовку майбутніх перекладачів з аудіювання, а відсутність регулярної практики аудіювання студентів прямо пов’язана з низьким рівнем умінь аудіювання, які можна набути лише шляхом систематичного практичного вправлення, чого бракує студентам.

Аналіз сучасного стану навчання аудіювання англійською мовою показав, що низькі результати тестування з аудіювання майбутніх перекладачів та труднощі, викликані прослуховуванням аудіозаписів в аудиторних умовах, передбачають необхідність систематичного самостійного вправлення студентів в аудіюванні. Створення дистанційних курсів для навчання аудіювання майбутніх перекладачів сприятиме ефективній самостійній підготовці фахівців. Перспективою подальших досліджень може стати розробка і впровадження дистанційних курсів з аудіювання для майбутніх перекладачів заочної форми навчання у Житомирському державному університеті імені Івана Франка, Київському національному лінгвістичному університеті, Національному технічному університеті України “Київський політехнічний інститут”, Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вікович Р. І. Методика навчання студентів мовних спеціальностей аудіювання англійської мови: дис. канд. пед. наук : 13.00.02 / Вікович Роксоляна Ігорівна. – К., 2010. – 359 с.
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – С. 65–67.
3. Коляго А. Л. Использование информационных технологий в обучении аудированию. [Електронний ресурс] – Режим доступу: URL: <http://ito.edu.ru/2010/MariyEl/II/II-0-28.html>
4. Кулезнёва С. С., Баженова Л. П. Мотивационная база формирования умений аудирования при подготовке перекладчиков в контексте Болонского процесса. [Електронний ресурс] – Режим доступу: URL: <http://book.net/index.php?p= achapter&bid=20201&chapter=1>
5. Робочі програми навчальної дисципліни “Практичний курс основної іноземної мови” за напрямом підготовки “Філологія” освітньо-кваліфікаційного рівня: бакалавр. (Житомирський

державний університет імені Івана Франка, Київський національний лінгвістичний університет, Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут”, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича).

6. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти: Навчальний посібник. – К.: Фірма “ІНКОС”, 2006. – 248 с.

7. Учебный портал РУДН иностранных языков филологического факультета. Модуль “Переводчик в профессиональной коммуникации”. [Электронный ресурс] – Режим доступа: URL: <http://web-local.rudn.ru/web-local/kaf/rj/index.php?id=38&p=1311>

8. Халеєва И. И. Основы теории обучения пониманию иноязычной речи : автореф. дис. на соискание учен. степени доктора пед. наук : спец. 13.00.02 “Методика преподавания иностранных языков” [Электронный ресурс] / Ирина Ивановна Халеєва. – Москва, 1990. – 36 с. – Режим доступа: URL: <http://nauka-pedagogika.com/viewer/37768/a?#?page=11>

9. National Occupational Standards in Interpreting. – London : CILT, National Centre for Languages, 2006. – 40 p.

REFERENCES

1. Vikovich R. I. Metodika navchannja studentiv movnih special'nostej audijuvannja anglo-movnih telenovin : dis. kand. ped. nauk : 13.00.02 / Vikovich Roksoljana Igorivna. – K., 2010. – 359 s.

2. Zagal'noevropejs'ki rekomendacii z movnoї osviti: vivchennja, vikladannja, ocinjuvannja / Naukovij redaktor ukraїns'kogo vidannja doktor ped. nauk, prof. S. Ju. Nikolaeva. – K.: Lenvit, 2003. – S. 65–67.

3. Koljago A. L. Ispol'zovanie informacionnyh tehnologij v obuchenii audirovaniju. [Elektronnij resurs] – Rezhim dostupu: URL: <http://ito.edu.ru/2010/MariyEI/II/II-0-28.html>

4. Kulezjnova S. S., Bazhenova L. P. Motivacijna baza formuvannja vmin' audijuvannja pri pidgotovci perekladachiv v konteksti Bolons'kogo procesu. [Elektronnij resurs] – Rezhim dostupu: URL: <http://bo0k.net/index.php?p=achapter&bid=20201&chapter=1>

5. Robochi programi navchal'noї disciplini “Praktichnij kurs osnovnoї inozemnoї movi” za naprjamom pidgotovki “Filologija” osvith'o-kvalifikacijnogo rivnja: bakalavr. (Zhitomir'skij derzhavnij universitet imeni Ivana Franka, Kiїvs'kij nacional'nij lingvistichnij universitet, Nacional'nij tehničnij universitet Ukraїni “Kiїvs'kij politehničnij institut”, Harkivs'kij nacional'nij universitet imeni V.N. Karazina, Chernivec'kij nacional'nij universitet imeni Jurija Fed'kovicha).

6. Tarnopol'skij O. B. Metodika navchannja inshomovnoї movlennevoї dijal'nosti u vishhomu movnomu zakladi osviti: Navchal'nij posibnik. ? K.: Firma “ІНКОС”, 2006. – S. 146.

7. Uchebnyj portal RUDN inostrannyh jazykov filologičeskogo fakul'teta. Modul' “Perevodchik v professional'noj kommunikacii”. [Elektronnij resurs] – Rezhim dostupu: URL: <http://web-local.rudn.ru/web-local/kaf/rj/index.php?id=38&p=1311>

8. Haleeva I. I. Osnovy teorii obuchenija ponimaniju inozazychnoj rechi : avtoref. dis. na soiskanie uchen. stepeni doktora ped. nauk : spec. 13.00.02 “Metodika prepodavanija inostrannyh jazykov” [Elektronnij resurs] / Irina Ivanovna Haleeva. – Moskva, 1990. – 36 s. – Rezhim dostupu: URL: <http://nauka-pedagogika.com/viewer/37768/a?#?page=11>

9. National Occupational Standards in Interpreting. – London : CILT, National Centre for Languages, 2006. – 40 p.